

Ministerie van Financiën

> Retouradres Postbus 20201 2500 EE Den Haag

De president van de Algemene Rekenkamer
drs. A.P. Visser
postbus 20015
2500 EA 's-Gravenhage

Directie Algemene Fiscale Politiek

Korte Voorhout 7
2511 CW Den Haag
Postbus 20201
2500 EE Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Ons kenmerk

AFP/2019-0000086669

Datum 12 juni 2019

Betreft Bestuurlijke reactie rapport 'Forfaits in het belastingstelsel'

Geachte heer Visser,

Hierbij stuur ik u, mede namens de Minister van Financiën, de reactie op het rapport 'Forfaits in het belastingstelsel' van 2 mei 2019. Eerst treft u een algemene reactie aan, vervolgens enkele specifieke opmerkingen en daarna de reactie op uw bevindingen.

Algemene reactie

Met veel genoegen heb ik kennisgenomen van het rapport van de Algemene Rekenkamer (ARK). U heeft een inventarisatie gemaakt welke forfaits er in het belastingrecht zijn die aansluiten bij de definitie van de Vereniging voor Belastingwetenschap en u geeft inzicht in de aard van deze forfaits. Zo worden de forfaits onderverdeeld naar onderwerp, weerlegbaarheid en keuzemogelijkheid en wordt vermeld wanneer de forfaits voor het laatst zijn bijgesteld. Een dergelijk overzicht draagt bij aan de transparantie richting het parlement en kan helpen om goed beleid te voeren in het toepassen, onderzoeken en actualiseren van forfaits. Enkele onderwerpen worden verder uitgediept, om inzicht te geven in de ontwikkelingen op bepaalde terreinen en hoe deze relevant zijn voor de betreffende forfaits. Het rapport is inventariserend van aard; er zijn geen aanbevelingen opgenomen.

Zoals u terecht aangeeft, zijn forfaits in het belastingstelsel in de eerste plaats bedoeld om de werkelijkheid op een eenvoudige en doelmatige wijze te benaderen. In het belastingstelsel zijn naast efficiëntie en eenvoud ook eerlijkheid en effectiviteit belangrijke aspecten. Het kabinet onderschrijft het belang van het onderbouwen en accuraat houden van de hoogte van de forfaits.

Specifieke onderwerpen

Budgettair belang

Uw aandacht voor het budgettaire belang verdient enige aandacht. Op pagina 18 van het rapport wordt het budgettaire belang gegeven van enkele forfaitaire regelingen. De grote bedragen kunnen suggereren dat de forfaits grote impact

hebben op de rijksbegroting, maar dat is niet per definitie het geval. Alleen het genoemde bedrag bij de tonnageregeling representeert de budgettaire derving van het forfait ten opzichte van toepassing van het normale fiscale regime. Bij de andere vier regelingen (eigenwoningforfait, bijtelling auto van de zaak, vermogensrendementsheffing en 30%-regeling) geeft het budgettaire belang alleen weer hoeveel nu wordt geïnd of gedeerd door de regeling als zodanig, maar dat is niet afgezet tegen het budgettaire belang bij toepassing van het normale regime (werkelijke voordeel of nadeel). De grote bedragen die staan genoemd, laten dus vooral zien dat deze forfaits op een grote grondslag betrekking hebben, maar zeggen niets over de impact op de belastingopbrengst.

**Directie Algemene Fiscale
Politiek**

Ons kenmerk
AFP/2019-0000086669

Waardering ondernemingswoning bij overlijden

In de door de ARK beschreven situatie van de ondernemingswoning, waarin gezinsleden na het overlijden van de ondernemer in een woning blijven wonen, geldt wettelijk nog steeds het forfait van 60% van de woningwaarde voor de belastingheffing in de inkomstenbelasting. De Algemene Rekenkamer geeft aan dat dit forfait niet is aangepast naar analogie van het herziene beleid voor andere stakingssituaties. Echter, het forfait van 60% bij overlijden is mede in de wet opgenomen in verband met het afschaffen van het bijzondere tarief bij staking door overlijden (destijds 20%), waardoor voortaan de stakingwinst belast wordt tegen het progressieve inkomstenbelastingtarief. Kortom, de achtergrond van het forfait van 60% heeft het karakter van een gunstregeling, terwijl het beleidsbesluit het karakter heeft om de waarde in het economische verkeer te benaderen rekening houdend met de waardedruk wegens zelfbewoning. Het oogmerk van het percentage in het beleidsbesluit is ook een andere, namelijk: doelmatigheid en praktische werkwijze ter harmonisatie van de uitvoeringspraktijk

Reactie bevindingen rapport

Op pagina 6 en 7 staat als belangrijkste bevinding dat de forfaits niet periodiek worden geëvalueerd en geactualiseerd. Het kabinet onderkent dat dit het geval is en dat hier op bepaalde terreinen vooruitgang kan worden geboekt. Met name het actualiseren van forfaits is van belang, meent het kabinet.

Wat betreft het evalueren van forfaits, maak ik graag de volgende kanttekening. Terwijl fiscale regelingen, zoals opgenomen in bijlage 9 en 10 van de Miljoenennota, over het algemeen een bepaald beleidsdoel nastreven (zoals duurzaamheid of inkomensondersteuning), dienen forfaits veelal enkel voor een doelmatige heffing. Het hanteren van een forfait verdient onderbouwing, met betrekking tot de verwachte doelmatigheidswinst in verhouding tot andere effecten. Het niet hanteren van een forfait is in principe echter evengoed een beleidskeuze in het licht van efficiëntie en effectiviteit, die ter discussie kan worden gesteld. Aangezien het praktisch onuitvoerbaar is om elke wetsbepaling periodiek te evalueren, pleit ik voor een pragmatische aanpak. De forfaitaire regelingen die ook als belastingverminderende fiscale regeling in de Miljoenennota terugkomen, worden periodiek geëvalueerd. In voorkomende gevallen kunnen aanvullende evaluaties worden gedaan van bepaalde forfaits.

Het kabinet spant zich in om de hoogte van de forfaits actueel te houden. In enkele gevallen kan het mogelijk zijn forfaits te relateren aan relevante variabelen,

zodat de forfaits in principe mee kunnen bewegen met de ontwikkeling van die relevante variabelen. Waar dit niet mogelijk is, kan een periodieke update worden overwogen. Ik zal de komende periode onderzoeken welke van de door u genoemde forfaits voor actualisatie in aanmerking kunnen komen en de Kamer informeren over de uitkomsten hiervan in het eerste kwartaal van 2020.

**Directie Algemene Fiscale
Politiek**

Ons kenmerk
AFP/2019-0000086669

Slotwoord

Uit het rapport blijken eens te meer de uitdagende afwegingen die moeten worden gemaakt bij het aanpakken van complexiteit in het fiscale stelsel. Ik ga ervan uit dat dit rapport zal bijdragen aan een zinvolle parlementaire discussie over de inzet van forfaits met het oog op een eenvoudige belastingheffing. Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

De Staatssecretaris van Financiën,

Menno Snel